

תרומתו של פורום וירטואלי לאיתור ומיקוד המידע / רודשבסקי נלי

תקציר:

העולם המודרני הולך ומתקדם מבחינה טכנולוגית כאשר עלינו להיות מודעים לחידושים השונים ולדעת להשתמש בכלים החדשים העומדים לרשותנו. קבוצות דיון אלקטרוניות מהוות דוגמה לכלי שיכול לתרום בתחומי עניין רבים, בתקשורת חברתית, ובפרט בתחום המידע.

מחקר זה מציג פורום וירטואלי ככלי לאיתור מידע כאשר הוא מכיל בתוכו סוג חדש של אינטראקציה אדם – מחשב – אדם. אינטראקציה זו נוצרת כתוצאה משילוב של שני סוגים אחרים של תקשורת: תקשורת פנים מול פנים (אדם הוא המען ואדם הוא נמען) ואינטראקציה אדם – מחשב (בה מחשב מספק נגישות למידע וזמינות התקשורת מכל מקום ובכל עת).

השערות המחקר נטו להניח כי פורום וירטואלי יכול לתרום הן לתהליך חיפוש מידע, והן לתקשורת בין אישית. כמו כן, נבדקה התייחסותם של הנחקרים כלפי המאפיין החשוב של תקשורת וירטואלית – אנונימיות והשפעתה על איכות המידע. במחקרים שונים שנערכו על פורום וירטואלי אנונימיות מצטיירת כמאפיין דואלי, שכן בחלקם הוא מופיע כיתרון בולט שמעודד תקשורת וירטואלית והשתתפות בה, ובחלקם האחר כחסרון.

לצורך בחינת ההשערות נבחרה אוכלוסיית המחקר שכללה מומחים (בעלי השכלה ועובדים במקצוע) בתחום המידענות כדי לקבל חוות דעת מקצועית על אפשרויותיו של הכלי. השאלון נבנה במיוחד עבור המחקר כאשר התבסס על הסקירה הספרותית בנושא. השאלון בדק את שביעות רצונם של אנשי המידע מהשתתפותם בפורום וירטואלי. כמו כן, נבדקה דעתם על תרומת התקשורת הבין אישית המתקיימת בפורום לתהליך העשרת ידע של המשתתף, כאשר ההנחה היתה כי באינטראקציה מסוג זה, הפונה יכול לקבל מגוון דעות והשקפות לשאלתו, דבר שמעשיר את הידע שלו בנושא. בדומה למחקרים קודמים, נבדקה תפיסתם של אנשי המידע כלפי האנונימיות בתקשורת וירטואלית, האם הם רואים אותה כתורמת לאיכות המידע או להפך, כפוגעת בה. עם סיום הסקר נאספו 86 שאלונים תקפים.

ניתוח ממצאי המחקר העלה כי ההשערות אוששו. נמצא כי המשתתפים האקטיביים שבעי רצון מהשתתפותם בפורום וירטואלי. כמו כן, אנשי מידע רואים בתקשורת בין אישית המתקיימת בקבוצות דיון אלקטרוניות כתורמת להעשרת ידע של המשתתפים. בהתייחס להשפעת האנונימיות על איכות המידע התלבטו הנחקרים בעת מתן תשובה, כאשר ממצאי המחקר מצביעים על הנטייה החיובית בעמדתם של המשיבים.

מסקנות המחקר מעלות את הצורך בהעלאת רמת המודעות ליכולותיו של פורום וירטואלי, עידוד להשתתף בו הן לצורך מקצועי, פיתוח תחומי מקצוע שונים על-ידי יצירת רעיונות חדשים הנובעת מתודעה קולקטיבית עם ההשלכות לחברה כולה, והן להעשרת ידע והרחבת מודעות עצמית. יש לממש את מלוא הפוטנציאל של כלי זה שיכול לתרום רבות להתפתחות החברה.

